

fernes Aflysning havde været optagen paa dette Forslag, vilde Forslaget have været endnu vanskeliggere at gennemføre, end det er nu. Jeg mener nemlig, at der maa drages et skarpt Stel mellem Offer og Accidenser til Lærere og Offer og Accidenser til Præster. Jeg tror, de have et helt forskellige Grundlag. Hvad Gejstligheden angaar, skønner jeg ikke, det er saa galt, at en Del af deres Løn fremkommer ad frivillig Vej; det er jo i hvert Fald en gammel kirkelig Ordning, og vi vide jo, at i de ny Menigheder, der dannes, de saakaldte Balgmenigheder, er omtrent hele Lønnen frivillig — om jeg saa maa kalde det, frivillige Accidenser — og der er ingen, der har fundet det mindste forargelige i, at disse vore Balgmenighedspræster saa godt som udelukkende leve af frivillige Gaver. (En Stemme: Jo!) ja, jeg ved ikke nogen, der egentlig har forargt sig derover, tværtimod forekommer det mig, at frivillige Gaver ydede i disse Balgmenigheder ofte have et meget smukt Præg. Jeg ser derfor ikke, af hvilken Grund noget der kan være godt et Sted og være smukt et Sted, i og for sig skal være forargeligt, naar det foregaar i Statskirken. Dertil kommer et andet Hensyn. Det er det gamle Stridsspørgsmaal, hvorvidt Præsterne, efter at vi have faaet en Præstelønningslov — naar vi altsaa tænke ud i Fremtiden — da have Lov til at modtage frivillige Gaver eller ikke. Det var vistnok et meget væsentlig Stridsspørgsmaal, den Gang Præstelønningsloven var til Behandling, og jeg erindrer ikke bedre end, at ogsaa dette høje Ting den Gang stillede sig paa det Standpunkt: Præsten skal have Lov til at modtage frivillige Gaver, og jeg kan heller ikke stønne, at man kan forbyde en Præst at modtage frivillige Gaver. Men dersom han skal have Lov dertil, tror jeg, at Resultatet vil blive, at Accidenserne blive ved at bestaa, selv om vi bestemme deres Aflysning, fordi den honnorable Ambition er saa stærk her i Landet. Der behøves kun, at en enkelt begynder at betale for Begravelse, Brudevielse o. s. v., og Følgen bliver da, at andre følge efter. Ja, jeg tror endog saa, at dersom man stillede det fuldstændig frit, og man tog al Tvang bort fra Accidenserne, vilde Præsterne saa betydelig mere, end naar der, som nu, ligesom er en halv Tvang bagved. Hvis man afløste Accidenserne, tror jeg, der paa det kirkelige Omraade frivillig vil blive ydet nok saa meget som før, og ogsaa af den Grund ønsker jeg ikke, at Accidenserne til Præsterne skulle afløses.

Ganske anderledes forholder det sig imidlertid med Offer og Accidenser til vor Lærer-

stand. Det er meget uheldigt for vore Lærere, at deres Indtægter noget ere afhængige af, hvor elsket og agtet Præsten er paa det Sted, hvor Læreren ogsaa er. Naar Gaverne flyde rigelig til Præsten, drypper det, som det blev sagt af et ærede Medlem (S. Jensen), paa Degnen, men dersom man indskrænker sig over for Præsten paa Grund af forskellige Forhold, kan det let ske, at Dryppet paa Degnen bliver endnu svagere, og da Accidenserne ere en integrerende Del af vor Lærerstands Løn, synes jeg, det er meget uretfærdigt for denne, at dens Løn gøres afhængig af disse Forhold. Jeg beklager, at disse to Ting, den geistlige Lønning og Lærerstandens Lønning, ere blevne knyttede sammen i een Aflysningslov. Jeg tror, det havde været heldigt, om de vare blevne afløst hver for sig. Det forekommer mig, at den rette Plads for Højtidsofrets og Accidenserne Aflysning for Lærernes Bedkommende havde været paa den ny Skolelov, og det forundrer mig, at det ikke er taget op der. Der, hvor der er Tale om en Regulering af Lærerlønnen, synes mig, havde Pladsen været til at tage det op under et og afløse alle disse hidtil flydende Indtægter til vore Lærere, og jeg skulde ikke have noget imod, at man uden videre lagde Lærernes Lønning over paa Kommunerne, thi vi ere jo vant til, at Kommunerne betale for Undervisningen, betale for Skolen. Jeg kan endog saa sige, at det er grundlovmæssigt, at hele den fattige ubemidlede Befolkning ude i Kommunerne skal have fri Undervisning, saa det er fuld berettiget, at man tager hele Lærerlønnen og ligner den paa Kommunerne. Men naar man derimod tager det paa den her foreslaede Maade, at man kaster Ofret saavel til Præsten som til Skolelæreren over paa Kommunen, tror jeg, man vil komme til at gøre Uret og jeg tror, at det hænger sammen hermed, at vore Landkommuner hidtil have været saa utilbøjelige til at afløse. Jeg ser i Betænkningen, at af Kbstæderne er der en overvejende Del, som allerede har afløst Ofret, hvorimod jeg ikke ser noget som helst om, hvorledes Forholdet er i Landkommunerne. Jeg tror, Grunden hertil er, at Landkommunerne overhovedet ikke have indladt sig paa Aflysning af Ofret, thi det havde vel ellers været bemærket, og Grunden til, at Landkommunerne ikke have gjort det, tror jeg, som sagt, hænger sammen med, at de, der ville komme til at bære disse Udgifter, blive andre end de, der nu bære dem. Sit Offer betaler man jo ikke saa meget efter Hartkorn, ikke heller efter Formue og Gejstlighed, men efter Egnens Sæd og Skif-